

Sygn. akt II S 27/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kociubiński

Sędziowie: SSA Witold Franckiewicz (spr.)

SSA Tadeusz Kielbowicz

po rozpoznaniu w sprawie **K. K.**

skargi oskarżonego, wniesionej w dniu 6 sierpnia 2014 r., na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym toczącym się obecnie przed Sądem Okręgowym w Opolu pod sygn. akt III K 165/08 bez nieuzasadnionej zwłoki

na podstawie art. 12 ust. 1 i art. 623 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. nr 179, poz. 1843 ze zm.)

p o s t a n a w i a

I. **zwolnić K. K. od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi na przewlekłość postępowania,**

II. **skargę K. K. oddalić.**

UZASADNIENIE

W dniu 6 sierpnia 2014 r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęła kolejna skarga oskarżonego K. K. na naruszenie przez Sąd Okręgowy w Opolu jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym, prowadzonej pod sygn. akt III K 165/08, bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarżący domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania w ww. sprawie, zasądzenia na jego rzecz kwoty 20.000 zł oraz zwolnienia go z opłaty od skargi.

W uzasadnieniu swej skargi podniósł, że aktualnie toczące się przeciwko niemu postępowanie rozpoczęło się w 1997 r. W roku 2008 postępowanie przygotowawcze zostało zakończone i sprawa wpłynęła do Sądu Okręgowego w Opolu. Podał, że do tej pory złożył już trzy skargi na przewlekłość postępowania. Dwie z nich zostały uwzględnione, ostatnia rozpoznawana w roku 2012 r. załatwiona została natomiast odmownie. Zdaniem skarżącego prowadzenie sprawy przez okres 17 lat nie jest uzasadnione i świadczy o przewlekłości postępowania. Uzasadniając wniosek o zwolnienie od opłaty związanej z wniesioną skargą podał, że od 11 lat przebywa w Zakładzie Karnym, nie dysponuje żadnymi oszczędnościami i nie ma możliwości podjęcia pracy.

Sąd Apelacyjny ustalił następujące fakty:

Przed Sądem Okręgowym w Opolu toczy się sprawa pod sygn. akt III K 165/08 w której K. K. występuje w charakterze jednego z oskarżonych. Aktualnie postępowanie toczy się przeciwko 19 oskarżonym. Skarżący stoi pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., w zw. z art. 271 § 1 i § 3 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. oraz art. 18 § 2 k.k., w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 1 i § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. Akta postępowania liczą obecnie 149 tomów. W dniu 2 lipca 2014 r. lipca w sprawie zapadł wyrok. Wniosek o jego uzasadnienie złożył Prokurator oraz obrońcy oskarżonych. Zarządzeniem Prezesa Sądu Okręgowego w Opolu termin sporządzenia uzasadnienia w niniejszej sprawie przedłużony został do dnia 1 grudnia 2014 r.

Na wstępie należy zauważyć, że sprawność postępowania w tej sprawie była już trzykrotnie oceniana przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Zarówno postanowieniem z dnia 21 stycznia 2010 r. w sprawie o sygn. akt II S 27/09 jak i postanowieniem z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie o sygn. akt II S 19/11 Sąd Apelacyjny uznał, że nastąpiła przewlekłość postępowania przez co doszło do naruszenia prawa wnioskodawcy do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Natomiast postanowieniem z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt II S 23/12 Sąd Apelacyjny oddalił skargę K. K. uznając tym samym, że brak jest podstaw do stwierdzenia, że sprawność postępowania została zakłócona działaniami Sądu.

Po wydaniu przez Sąd Apelacyjny postanowienia z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie II S 23/12, podjęto następujące czynności:

1. na zarządzenie Sędziego w dniu 15 stycznia 2013 r. sprawdzono w systemie PESEL-SAD dane świadka W. L. (k. 26720);
2. na zarządzenie Sędziego pismem z dnia 28 stycznia 2013 r. zwrócono się do Komendy Powiatowej Policji w L. o ustalenie w drodze wywiadu policyjnego czy świadek B. B. przebywa w podanym miejscu pobytu lub czy znane jest inne miejsce jej pobytu (k. 26790);
3. w dniu 11 stycznia 2013 r. do Sądu Okręgowego wpłynęło pismo świadka M. Ś. o przesłuchanie w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli (miejscu zamieszkania) lub S. (miejsce pracy) - (k. 26797);
4. w dniu 28 stycznia 2013 r. do Sądu Okręgowego wpłynęło pismo od zastępcy Komendanta W. z informacją, że świadek H. F. nie zamieszkuje pod wskazanym adresem (k. 26808);
5. na zarządzenie sędziego sprawdzono w bazie PESEL-SAD dane świadka H. F.. Ponownie wysłano wezwanie na ustalony adres (k. 269812);
6. w dniu 29 stycznia 2013 r. do Sądu Okręgowego wpłynęło pismo z informacją, iż świadek M. H. przebywa w szpitalu w zawiązku z czym nie jest możliwe jego stawiennictwo w Sądzie Rejonowym w Katowicach, gdzie zaplanowano jego przesłuchanie w ramach pomocy prawnej (k. 26814);
7. w dniu 4 lutego 2013 r. do Sądu Okręgowego wpłynęło pismo od świadka K. S. – usprawiedliwienie absencji na rozprawie w dniu 6 lutego 2013 r. z powodu choroby (k. 26825);
8. na zarządzenie Sędziego odwołano rozprawę wyznaczoną na dzień 6 lutego 2013 r.;
9. w rozmowie telefonicznej Komenda Powiatowa w L. poinformowała, że nie doręczono wezwania dla świadka B. B. na dzień 18 lutego 2013 r. z uwagi na to, że świadek nie mieszka pod wskazanym adresem (ustalono adres zamieszkania świadka w Niemczech) - (k. 26828);
10. na rozprawie w dniu 11 lutego 2013 r. przesłuchano 5 świadków, jeden świadek nie stawił się usprawiedliwiając nieobecność, trzech nie stawiło się mimo prawidłowego doręczenia wezwania. Zarządzono przerwę do dnia 13 lutego 2013 r. (k. 26839);
11. na rozprawie w dniu 13 lutego 2013 r. przesłuchano 1 świadka. Zlecono przesłuchanie świadka M. Ś. w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli i świadka G. w Sądzie Rejonowym w Dębicy. Zarządzono przerwę do dnia 18 lutego, wyznaczono nowe terminy rozprawy na dzień 6 marca 2013 r., 13 marca 2013 r., 20 marca 2013 r., 25 marca 2013 r. (k. 26839);
12. w dniu 18 lutego 2013 r. świadek R. B. poinformował telefonicznie, że nie stawi się na rozprawę z uwagi na stan zdrowia, zapowiedział przesłanie usprawiedliwienia pocztą (k. 26960);

13. na rozprawie w dniu 18 lutego 2013 r. przesłuchano 2 świadków (łącznie wezwano 8 świadków, przy czym dwóch nie stawilo się ze względu na stan zdrowia, jeden zgłosił wniosek o przesłuchanie w ramach pomocy prawnej w sądzie w Rzeszowie, 3 świadków nie stawilo się, nie doręczono wezwania przez policję), zarządono przerwę do dnia 22 lutego 2013 r., wyznaczono nowe terminy rozpraw na dzień 6 marca 2013 r., 13 marca 2013 r., 20 marca 2013 r., 25 marca 2013 r. (k. 26962);
14. na zarządzenie sędziego sprawdzono w bazie danych PESEL-SAD dane świadka W. S. (1) (k. 26972);
15. w dniu 19 lutego 2013 r. wpłynęło do Sądu Okręgowego pismo J. N. - usprawiedliwienie nieobecności na rozprawie w dniu 18 lutego 2013r. z powodu choroby (k. 26973);
16. na rozprawie w dniu 22 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy postanowił zlecić przesłuchanie świadka J. K. Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie albowiem świadek wniósł o przesłuchanie w miejscu zamieszkania, zarządono przerwę do 6 marca 2013 r. (k. 26982);
17. na rozprawę w dniu 6 marca 2013 r. stawil się świadek P. G., nie został przesłuchany z uwagi na brak dowodu doręczeń wezwań na rozprawę wszystkim oskarżonym, przyznano świadkowi zwrot kosztów dojazdu, świadek wniósł o przesłuchanie w miejscu zamieszkania (W.-W.), zarządono przerwę do dnia 13 marca 2013 r. (k. 27082);
18. pismem z dnia 7 marca 2013 r. zwrócono się do policji w K. o doręczenie wezwania dla oskarżonego R. K. (k. 27085);
19. pismem z dnia 7 marca 2013 r. zwrócono się do policji we W. (W.) o doręczenie wezwania dla oskarżonej A. K. (k. 27086);
20. pismem z dnia 7 marca 2013 r. zwrócono się do Policji we W. (G.) o doręczenie wezwania dla oskarżonego B. R. (1) (k. 27087);
21. pismem z dnia 7 marca 2013 r. zwrócono się do Policji w W. o doręczenie wezwania dla oskarżonego K. Ż. (k. 27088);
22. pismem z dnia 11 marca 2013 r. oskarżony J. N. poinformował, że nie będzie możliwe jego stawiennictwo na rozprawie w dniu 6 marca 2013 r. albowiem przebywa na zwolnieniu poszpitalnym (k. 27158);
23. w dniu 13 marca 2013 r. ustalono, że KPP W. nie doręczyła wezwania dla oskarżonego K. Ż. (k. 27165);
24. na rozprawie w dniu 13 marca 2013 r. nie przesłuchano świadka K. S. z uwagi na brak dowodów potwierdzenia odbioru wezwań przez wszystkich oskarżonych, zarządono przerwę do dnia 20 marca 2013 r., wyznaczono nowe terminy rozpraw na dzień 15 kwietnia 2013 r., 24 kwietnia 2013 r. (k. 27168);
25. pismem z dnia 13 marca 2013 r. zwrócono się do Komendy Powiatowej Policji w N. o ustalenie w drodze wywiadu aktualnego adresu świadka R. B. (k. 27170);
26. pismem z dnia 13 marca 2013 r. Sędzia Referent zwrócił się do Prezesa SO w Warszawie w związku z koniecznością przesłuchania świadka P. G. w drodze wideokonferencji o umożliwienie skorzystania w dniu 24 kwietnia 2013 r. z odpowiednio wyposażonej sali rozpraw (k.27172);
27. na rozprawie w dniu 20 marca 2013 r. przesłuchano biegłych A. M. i T. L., zarządono przerwę do dnia 25 marca 2013 r. (k. 27189);
28. na rozprawie w dniu 25 marca 2013 r. przesłuchano biegłych A. M. i T. L., zarządono przerwę do dnia 15 kwietnia 2013 r., wzywając jednocześnie biegłych na dodatkowe terminy rozprawy w dniach 8 maja i 13 maja (k. 27228);

29. w dniu 29 marca 2013 r. wpłynęła informacja z Sądu Rejonowego w Puławach z informacją o odwołaniu najbliższego terminu przesłuchania świadka H. C. z uwagi na stan jego zdrowia, nowego terminu nie ustalono ze względu na stan zdrowia świadka (k. 27260);

30. w dniu 29 marca 2013 r. ustalono, że Prezes SO w Warszawie nie wyraziła zgody na przeprowadzenie wideokonferencji w dniu 24 kwietnia 2013 r. (k. 272614), w związku z powyższym zwrócono się z zapytaniem o umożliwienie takiego przesłuchania w dniach 22 maja lub 29 maja 2013 r. (k. 27263);

31. w dniu 3 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Puławach poinformował, że

najbliższy termin posiedzenia w przedmiocie przesłuchania świadka B. S. wyznaczony na 4 kwietnia 2013 r. został odwołany (k. 27268);

32. pismem z dnia 2 kwietnia 2013 r. Prezes SO w Warszawie nie wyraziła zgody na przeprowadzenie wideokonferencji w maju 2013 r. (k. 27296) ;

33. w dniu 9 kwietnia 2013 r. termin wideokonferencji w SO w Warszawie (przesłuchanie P. G.) ustalono na dzień 5 czerwca 2013 r. (k. 27298);

34. na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2013 r. przesłuchano biegłych A. M. i T. L. oraz świadka K. S., zarządzono przerwę do dnia 24 kwietnia 2013 r. i wyznaczono nowy termin na dzień 5 czerwca 2013 r. (k. 27228);

35. pismem z dnia 16 kwietnia 2013 r. SO w Opolu zwrócił się do Prezesa SO Warszawa –P. o ustalenie szczegółów przesłuchania (k. 27335);

36. pismem z dnia 22 kwietnia 2013 r. J. N. poinformował, że nie będzie możliwe jego stawiennictwo na najbliższym terminie rozprawy, przedłoży zwolnienie lekarskie (k. 27359);

37. na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2013 r. przesłuchano 1 świadka, 2 świadków nie stawiło się przedkładając zwolnienia lekarskie, zarządzono przerwę do dnia 8 maja 2013 r. (k. 27367);

38. Sąd Okręgowy zwrócił się do Sądu Rejonowego Katowice-Wschód o przesłuchanie w ramach pomocy prawnej świadka M. H. (k. 27371);

39. Sąd Okręgowy zwrócił się do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli o przesłuchanie w ramach pomocy prawnej świadka A. J. (k. 27387);

40. pismem z dnia 30 kwietnia 2013 r. J. N. poinformował, że nie będzie możliwe jego stawiennictwo na najbliższym terminie rozprawy, przedłoży zwolnienie lekarskie (k. 27669);

41. na rozprawie w dniu 8 maja 2013 r. przesłuchano biegłych A. M. i T. L., zarządzono przerwę do dnia 13 maja 2013 r., wyznaczono nowe terminy na dzień 17 czerwca 2013 r. , 24 czerwca 2013 r. (k. 27723);

42. na rozprawie w dniu 13 maja 2013 r. przesłuchano biegłych A. M. i T. L., zarządzono przerwę do dnia 5 czerwca 2013 r. (k. 27827);

43. w uwagi na usprawiedliwiony wniosek świadka, Sąd Rejonowy w Puławach odwołał wyznaczony na dzień 4 kwietnia 2013 r. termin przesłuchania w ramach pomocy prawnej, nowy termin wyznaczono na dzień 29 kwietnia 2013 r. (k. 28062);

44. pismem z dnia 5 czerwca 2013 r. J. N. poinformował, że nie będzie możliwe jego stawiennictwo na najbliższym terminie rozprawy, przedłoży zwolnienie lekarskie (k. 28475);

45. na rozprawie w dniu 5 czerwca 2013 r. przesłuchano świadka P. G. (w Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga), zarządzono przerwę do dnia 17 czerwca 2013 r. (k. 28478);

46. na rozprawie w dniu 17 czerwca 2013 r. przesłuchano biegłych A. M., T. L., zarządzono przerwę do dnia 24 czerwca 2013 r. (k. 28493);

47. pismem z dnia 21 czerwca 2013 r. J. N. poinformował, że nie będzie możliwe jego stawiennictwo na najbliższym terminie rozprawy, przedłożył zwolnienie lekarskie (k. 28508);

48. na rozprawie w dniu 24 czerwca 2013 r. przesłuchano biegłych A. M., T. L., z uwagi na brak możliwości zarządzenia przerwy (biegli wskazali, że nie są w stanie stawić się na rozprawę w sierpniu z uwagi na wcześniejsze plany) rozprawę odroczone do dnia 2 września 2013 r., wyznaczono kolejny termin rozprawy na dzień 9 września i 16 września 2013 r. (k. 28510);

49. w dniu 3 lipca 2013 r. do Sądu Okręgowego wpłynął wniosek obrońcy oskarżonego M. F. (1) o dopuszczenie dowodu z przesłuchania A. S. zam. w W. (k. 28526);

50. z uwagi na chorobę świadka H. C. Sąd Rejonowy w Puławach odwołał termin posiedzenia w przedmiocie przesłuchania w ramach pomocy sądowej (k. 28604);

51. na rozprawie w dniu 2 września 2013 r. przesłuchano biegłych A. M. i T. L., zarządzono przerwę do dnia 16 września 2013 r., wyznaczono nowe terminy (głosy stron) na 21 października, 23 października i 25 października 2013 r. (k. 28707);

52. pismem z dnia 3 września 2013 r. Sąd Okręgowy zwrócił się do Komendy Powiatowej Policji w K. o ustalenie miejsca pobytu i doręczenie wezwania dla świadka J. N. (k. 28726);

53. pismem z dnia 10 września 2013 r. S. T. (1) odniósł się do odpowiedzi biegłych ds. budownictwa na pytania stron zawarte w protokołach z rozpraw głównych (k. 28761);

54. pismem z dnia 30 sierpnia 2013 r. oskarżony M. F. (1) odniósł się do opinii złożonych przez biegłych M. i L. (k. 28774);

55. pismem z dnia 14 września 2013 r. obrońcy oskarżonych M. F. (1), T. K. i S. T. (1) wnieśli o dopuszczenie dowodu z nowej opinii biegłych z zakresu budownictwa i gazownictwa oraz przesyłu gazu w zakresie ustalenia prawidłowości rozliczenia budów objętych zarządami aktu oskarżenia oraz wyliczenia zaistnienia i powstania szkody materialnej lub hipotetycznej w stosunku do skarbu Państwa na rzecz (...) i (...) W., zaś w przypadku nieuwzględnienia wniosku - o dopuszczenie opinii uzupełniającej o dodatkowe rozliczenie według dokumentów, które zostały przedłożone Sądowi na rozprawie w dniu 16 września. Wnieśli także o uznanie opinii dotychczasowych biegłych za niepełną, niejasną, wykonaną przez biegłych niekompetentnych (k. 28782);

56. na rozprawie w dniu 16 września 2013 r. przesłuchano 1 świadka, nie stawił się świadek J. N. (na podstawie informacji uzyskanej z KPP J. wynika, że nie zdołano doręczyć osobiście wezwania dla świadka ponieważ nie przebywa pod wskazanym adresem), sąd poinformował o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu, zarządzono przerwę do dnia 21 października 2013 r. (k. 28791);

57. pismem z dnia 16 września 2013 r. Sąd Okręgowy zwrócił się do Komendy Powiatowej Policji w K. o doręczenie wezwania dla świadka J. N. (k. 28799);

58. pismem z dnia 17 września 2013 r. W. S. (2) przedstawił pismo dot. zarzutów do opinii biegłych (k. 28881);

59. postanowieniem z dnia 15 października 2013 r. Sąd Okręgowy uwzględnił zażalenie świadka J. N. i uchylił zaskarżone postanowienie z dnia 16 września 2013 r. o ukaraniu go karą porządkową grzywny (k. 28915);

60. pismem z dnia 15 października 2013 r. Prokuratura Okręgowa w Opolu wniosła m.in. o dopuszczenie uzupełniającej opinii biegłych o dodatkowe rozliczenie według wskazanych dokumentów (k. 28918);
61. pismem z dnia 21 października 2013 r. S. T. (1) przedstawił uwagi dotyczące zawartych w umowach o realizację robót budowlanych pomiędzy (...) a (...) T. dot. ustaleń o dodatku za utrudnienia z tytułu wykonywania robót w czynnych zakładach gazowniczych oraz ustaleń o możliwości realizacji robót z udziałem podwykonawców (k. 28938);
62. na rozprawie w dniu 21 października 2013 r. przesłuchano świadka J. N., z uwagi na konieczność wydania opinii uzupełniającego przez biegłych – odwołano terminy rozpraw wyznaczone na dzień 23 i 25 października 2013 r. (k. 28948);
63. w dniu 23 grudnia 2013 r. wpłynęła opinia uzupełniająca biegłych M. i L. (k. 29014);
64. postanowieniem z dnia 2 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy przyznał biegłym wynagrodzenie (k. 29018);
65. Sąd Okręgowy zwrócił się do Komisariatu Policji S. i Komisariatu Policji R. we W. o ustalenie aktualnego miejsca pobytu oraz doręczenie wezwania dla świadka A. W. (1) (k. 29022). Wezwań nie doręczono (k. 29089, 29077);
66. sprawdzono dane teled adresowe świadka A. W. (1) w systemie PESEL- SĄD (k. 29109)
67. postanowieniem z dnia 7 lutego 2014 r. przyznano wynagrodzenia obrońcy z urzędu (k. 29105);
68. na rozprawie w dniu 19 lutego 2014 r. adw. P. P. wraz z prokuratorem wskazali, że będą wnosić o dalsze wezwania świadka A. W. (1) na adres ustalony w oparciu o (...) SĄD. Odroczone rozprawę do dnia 14 kwietnia 2014 r., wyznaczono kolejne terminy rozprawy na 16 kwietnia, 23 kwietnia, 28 kwietnia 2014 r. (k. 29116);
69. pismem z dnia 21 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy zwrócił się do Komisariatu Policji O. o ustalenie aktualnego miejsca pobytu oraz doręczenie wezwania dla świadka A. W. (1) (k. 29126). W odpowiedzi na powyższe poinformowano, że świadek został zatrzymany w dniu 19 listopada 2014 r. i osadzony w AŚ (k. 29167);
70. pismem z dnia 20 lutego 2013 r. obrońcy oskarżonych M. F., S. K., S. T., W. S., K. P., T. P. wnieśli o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych z zakresu budownictwa i gazownictwa na określone w piśmie okoliczności (k. 29189);
71. w dniu 8 kwietnia 2014 r. wpłynął wniosek adw. P. P. o odroczenie rozprawy wyznaczonej na 16 kwietnia 2014 r. z uwagi na pilne badania oskarżonego M. F. w tym terminie oraz świąteczny pobyt adw. poza O. (k. 29193);
72. na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2014 r. przesłuchano świadka A. W. (2). Uwzględniając wniosek oskarżonego M. F. (1) i S. T. (1) odwołano termin rozprawy wyznaczony na dzień 16 kwietnia 2014 r., zarządzając przerwę do dnia 23 kwietnia 2014 r. i wyznaczając nowy termin na 14 maja 2014 r. (k. 29195);
73. na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2014 r. Sąd oddalił wniosek dowodowy o przesłuchanie w charakterze świadka T. J., zamknięto przewód sądowy, udzielono głosów stronom, celem odebrania dalszych głosów stron zarządzono przerwę do dnia 28 kwietnia 2014 r. (k.29230);
74. na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2014 r. Przewodniczący udzielił dalszego głosu stronom, celem kontynuowania głosów stron, zarządzono przerwę do 14 maja 2014 r. podano nowy, dodatkowy termin rozprawy na dzień 4 czerwca 2014 r. (k. 29242);
75. na rozprawie w dniu 14 maja 2014 r. kontynuowano głosy stron, celem odebrania dalszych głosów stron, zarządzono przerwę do 4 czerwca 2014, wyznaczono dalsze terminy rozpraw na: 18 czerwca, 25 czerwca, 30 czerwca 2014 r. (k. 29317);

76. w dniu 27 maja 2014 r. wpłynęło pismo adw. A. D. o zniesienie terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 25 czerwca 2014 r. z uwagi na kolizję spraw (k. 29358);

77. na rozprawie w dniu 4 czerwca 2014 r. Przewodniczący ujawnił wniosek adw. A. D. o odwołanie terminu rozprawy wskazując, że na obecnym etapie nie widzi podstaw do odwołania rozprawy, mobilizując obrońcę do ustanowienia substytutu w sprawie, udzielono dalszego głosu stronom, celem odebrania dalszych głosów, zarządzoano przerwę do 18 czerwca 2014 r. (k. 29441);

78. na rozprawie w dniu 18 czerwca 2014 r. celem prawidłowego wezwania oskarżonego B. R. (2), zarządzoano przerwę do 25 czerwca 2014 r. (k. 29467);

79. na rozprawie w dniu 25 czerwca 2014 r. A. P. P. wniósł o dopuszczenie do sprawy dowodu w postaci wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie J. N. sygn. akt III K 104/10. Sąd postanowił wznowić przewód sądowy, dopuścić ww. dowód, poinformował strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu wobec B. K.. Przewodniczący ogłosił, że przewód jest zamknięty i udzielił głosu stronom. Wydanie wyroku odroczoano do dnia 2 lipca 2014 r. (k. 29478);

80. w dniu 2 lipca 2014 r. ogłoszoano wyrok (k. 29525);

81. złożone zostały wnioski o uzasadnienie wyroku (k. 29588, 29592, 29595, 29596, 29598, 29600, 29602, 29604);

82. zarządzeniem Prezesa Sądu Okręgowego z dnia 21 lipca 2014 r. termin do sporządzenia uzasadnienia wyroku przedłużony został do dnia 1 grudnia 2014 r. (k. 29609).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Skarga oskarżonego K. K. nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie należy stwierdzić, że w rozpatrywanej przed Sądem Apelacyjnym sprawie wywołanej skargą oskarżonego wniesioną w dniu 6 sierpnia 2014 r. badaniu pod względem ewentualnej przewlekłości postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w Opolu o sygn. akt III K 165/08 podlegał okres po dniu 28 grudnia 2012 r. tj. po dniu wydania przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowienia w sprawie o sygn. akt. II S 23/12 (tomy od 134 do 149 akt sprawy). Mając na uwadze, że w trzech wydanych uprzednio postanowieniach Sąd Apelacyjny badał już kwestię przebiegu postępowania i dwukrotnie orzekł, że w sprawie nastąpiła przewlekłość postępowania (w sprawach o sygn. akt. II S 27/09 i II S 19/11), natomiast w postanowieniu z dnia 28 grudnia 2012 r. (w sprawie o sygn. akt II S 23/12) stwierdził, że do przewlekłości tego postępowania nie doszło, dokonanie ponownej analizy okoliczności mających miejsce do dnia 28 grudnia 2012 r. stanowiłoby naruszenie zasady powagi rzeczy osądzonej. Sąd rozpoznający „nową” skargę nie jest władny badać ponownie okresu poprzedzającego wniesienie poprzedniej skargi, który został już oceniony w kontekście przewlekłości postępowania, a wydane wówczas orzeczenie nie podlega weryfikacji. Ustawa nie przewiduje możliwości powtórnego badania okresu postępowania, który był już przedmiotem analizy w ramach uprzednio rozpoznanej skargi (bądź skarg) i to niezależnie od tego, czy poprzednio złożone skargi zostały uwzględnione czy też nie. Niemniej jednak rozpoznając „nową” skargę, sąd obowiązany jest zapoznać się z całym przebiegiem postępowania albowiem przyczyny przewlekłości widoczne w badanym okresie mogą znajdować swoją genezę w działaniach lub bezczynności Sądu, zaistniałej jeszcze w poprzednim, osądzonym okresie. Mimo zatem tego, że skarżący argumentując zasadność przedstawionej skargi wskazuje na fakt prowadzenia sprawy przez łączny okres 17 lat, w ramach przedmiotowej sprawy zawisłej pod sygnaturą II S 27/14 badaniu podlega jedynie okres od dnia 28 grudnia 2012 r. Na marginesie jedynie pragnie Sąd Apelacyjny wskazać składającemu skargę, że sama okoliczność, iż postępowanie w sprawie trwa długo (akt oskarżenia został wniesiony do Sądu Okręgowego w Opolu w dniu 27 listopada 2008 r.) sama w sobie nie uzasadnia przekonania o zaistnieniu przewlekłości postępowania w tej sprawie. Trzeba podkreślić też, że ustalenie przewlekłości postępowania nie jest zależne jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, lecz jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami,

przewidującymi zachowanie określonych procedur (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 11 maja 2005 r. sygn. akt II S 26/05).

Należy przypomnieć, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, trzeba, zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r., mieć na uwadze terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter owej sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W orzecznictwie wskazuje się, że „przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki (...). Taką zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności. Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10; por. również postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07 października 2010 r. sygn. akt WSP 13/10; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 09 lutego 2005 r. sygn. akt II S 5/05). Podzielić należy pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 03 września 2003 r. sygn. akt II CKN 425/01, zgodnie z którym o przewlekłości postępowania można mówić dopiero wówczas, gdy pomiędzy kolejnymi czynnościami procesowymi występują długie, nieuzasadnione przerwy albo też pewne czynności nie są podejmowane w ogóle.

Trzeba mieć na uwadze także treści art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i rozumienia tego przepisu przedstawionego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a zwłaszcza użytego w nim pojęcia „rozsądny termin zakończenia sprawy”. Zgodnie z tym przepisem każdy ma prawo do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie. Ocena, czy przewlekłość postępowania jest uzasadniona, musi być dokonywana w świetle szczególnych okoliczności sprawy i z uwzględnieniem takich kryteriów określonych w orzecznictwie Trybunału jak: stopień złożoności sprawy, zachowanie skarżącego i odpowiednich władz oraz znaczenie materii objętej skargą (zob. m.in. *Kubiszyn v. Polska*, wyrok ETPC 37437/97 z 30.01.2003 r.; *Jagiello v. Polska*, decyzja ETPC 61437/00 z 30.04.2002 r.; *Jedamski v. Polska*, wyrok ETPC 29691/96 z 26.07.2001 r.; *Malicka-Wąsowska v. Polska*, decyzja ETPC 41413/98 z 5.04. 2001 r.).

Po dokonaniu analizy kolejnych udokumentowanych w aktach sprawy czynności przeprowadzonych przez Sąd Okręgowy w Opolu należy stwierdzić, że podniesiony w skardze zarzut przewlekłości postępowania nie jest zasadny.

Pierwsza rozprawa po wydaniu przez Sąd Apelacyjny postanowienia z dnia 28 grudnia 2012 r. została wyznaczona przez Sąd Okręgowy na dzień 11 lutego 2013 r. Przesłuchano wówczas 5 świadków. Podczas kolejnych rozpraw, które odbyły się w dniach 13, 18 i 22 lutego 2013 r. przesłuchano łącznie 3 świadków oraz zlecono przesłuchanie świadków w ramach pomocy prawnej. Wobec braku zwrotnych potwierdzeń odbioru wezwań do stawienia na rozprawę w dniu 6 marca 2013 r. jednemu z oskarżonych, zarządzono przerwę. Podobna sytuacja miała miejsce w dniu 13 marca 2013 r. Na kolejnych rozprawach wyznaczonych w miesiącu marcu (w dniach 20 i 25 marca 2013 r.) przesłuchano biegłych A. M. i T. L.. Kolejne terminy rozpraw wyznaczone zostały na 15 i 24 kwietnia 2013 r. Kontynuowano wówczas przesłuchanie biegłych i przesłuchano 2 świadków. Ciąg dalszy przesłuchania biegłych miał miejsce podczas rozpraw w dniach 8 maja i 15 maja 2013 r. W czerwcu wyznaczone zostały trzy terminy rozpraw (w dniach 5, 17 i 24 czerwca 2013 r.) podczas których w dalszym ciągu przesłuchiowano biegłych, a także przeprowadzono przesłuchanie świadka. Wobec konieczności kontynuowania przesłuchania biegłych, którzy oświadczyli, że nie mogą stawić na rozprawę w sierpniu, kolejny termin wyznaczono na dzień 2 września 2013 r., natomiast w dniu 16 września 2013 r. przesłuchano świadka. Na rozprawie w dniu 21 października 2013 r. przesłuchano 1 świadka. Z uwagi na konieczność wydania przez biegłych opinii uzupełniającej, odwołano wyznaczone wcześniej na 23 i 25 października terminy rozpraw. Po sporządzeniu przez biegłych opinii, która wpłynęła do Sądu Okręgowego w dniu 23 grudnia 2013 r., kolejny termin rozprawy

wyznaczono na dzień 19 lutego 2014 r., jednak z uwagi na brak zwrotnego potwierdzenia odbioru wezwania dla świadka, rozprawę w tym dniu odroczone. Wskazano jednocześnie okoliczności z uwagi na które zarządzenie przerwy nie było wystarczające. Na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2014 r. przesłuchano 1 świadka. Rozprawa wyznaczona na dzień 16 kwietnia 2014 r. została odwołana na wniosek adwokata P. P.. Na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2014 r. zamknięto przewód sądowy i udzieleno końcowych głosów stronom. Kolejno na rozprawach w dniach 28 kwietnia, 15 maja, 4 czerwca 2014 r. kontynuowano końcowe głosy stron (przy czym nie został uwzględniony wniosek adw. A. D. o odwołanie terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 4 czerwca z powodu kolizji spraw). Z uwagi na brak zwrotnego potwierdzenia odbioru wezwania dla jednego z oskarżonych, rozprawę wyznaczoną na dzień 18 czerwca 2014 r. przerwano do dnia 25 czerwca 2014 r. Na rozprawie w dniu 25 czerwca 2014 r. ponownie otworzono przewód sądowy, dopuszczając zawnioskowane przez strony dowody z dokumentów, poinformowano o możliwej zmianie kwalifikacji prawnej czynu, udzielono końcowych głosów stronom i zamknięto przewód. Wyrok został ogłoszony w dniu 2 lipca 2014 r.

W świetle powyższych okoliczności należy uznać, że Sąd wyznaczał kolejne terminy rozpraw bez zbędnej zwłoki, a odstępy czasowe między nimi nie były długie. Każda przerwa lub odroczenie rozprawy miało swoje uzasadnienie. Co prawda w lipcu i sierpniu 2013 r. nie odbyły się rozprawy, to jednak – zważywszy na fakt, iż okres urlopowy znacząco utrudnia ustalenie dla tak licznej grupy uczestników dogodnego terminu, a nadto biegli oświadczyli, że nie mogą stawić się na rozprawę w sierpniu, nie stanowi to dowodu na przewlekłość postępowania. Podobnie nie wyznaczono terminów rozpraw w okresie od 21 października 2013 r. do 19 lutego 2014 r. z uwagi na dopuszczenie uzupełniającej opinii biegłych. Trzeba podkreślić, że odnotowane drobne zakłócenia procedowania nie wynikały z winy Sądu, a były wynikiem działania innych uczestników postępowania lub zaistniały z przyczyn losowych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy w badanym okresie wyznaczał zatem rozprawy w sposób zapewniający realizację postulatu szybkości postępowania. W przeciągu 18 miesięcy odbyło się 27 rozpraw. W tym czasie odwołano zaledwie dwie rozprawy. Z uwagi na chorobę świadka odwołano termin rozprawy wyznaczony na dzień 6 lutego 2013 r., natomiast rozprawa wyznaczona na dzień 16 kwietnia 2014 r. została odwołana na wniosek obrońcy adw. P. P. z uwagi na zaplanowane badania oskarżonego oraz związane z okresem świątecznym wyjazd adwokata. Nie uwzględnił natomiast Sąd Okręgowy wniosku adw. A. D. o odwołanie rozprawy wyznaczonej na dzień 4 czerwca 2014 r. Podjął jednocześnie Sąd działania mające na celu zdyscyplinowanie tego uczestnika postępowania w końcowej jego fazie, sugerując obrońcy zasadność udzielenia substytucji.

Warto podkreślić, że wyznaczano jednocześnie kilka kolejnych terminów rozpraw, co niewątpliwie służyło szybkości i sprawności postępowania.

Wprawdzie nie wszyscy świadkowie stawiali się na pierwsze wezwanie, jednakże z tego powodu postępowanie nie zostało zakłócone, bowiem Sąd skutecznie takim okolicznościom przeciwdziałał. Zarządzono mianowicie, aby wezwania dla świadków były doręczane także przez właściwe Komendy Powiatowe Policji. Po drugie Sąd ustalał dane adresowe świadków za pomocą systemu PESEL-SAD, a w stosunku do jednej z osób zastosował karę porządkową. Sukcesywnie ustalano nowe terminy dla tych świadków, którzy z uzasadnionych powodów nie mogli stawić się w Sądzie w wyznaczonym terminie (np. z powodu choroby). Po trzecie w sprawie sprawnie skorzystano z instytucji pomocy prawnej w celu przesłuchania niektórych świadków, a Sąd Okręgowy na bieżąco monitorował działania sądów wezwanych. Był jednocześnie informowany o przeszkodach towarzyszących przesłuchaniu świadków w wyznaczonych przez Sądy Rejonowe terminach.

Należy więc podkreślić, że sprawność postępowania w sprawie nie została zakłócona działaniami Sądu. Wręcz przeciwnie – w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy prawidłowo używał dostępnych mu środków, by eliminować pojawiające się zakłócenia i przeciwdziałać ich powstawaniu.

Na koniec trzeba przypomnieć, że choć sprawa nie należy do szczególnie skomplikowanych pod względem prawnym, to jednak konieczne jest poświęcenie jej większej uwagi ze względu na jej obszerność, wielość oskarżonych i znaczną ilość osób zawnioskowanych do przesłuchania. Fakt, że w sprawie występuje aż 19 oskarżonych wymiennie wpłynął

choćby na przebieg przesłuchania biegłych, którzy, odpowiadając na liczne pytania zarówno samych oskarżonych jak i ich obrońców, byli zmuszeni stawić się aż na 8 terminów rozpraw.

Mając zatem na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że brak jest podstaw do uwzględnienia skargi K. K., stąd też orzeczono o jej oddaleniu.

Na podstawie art. 623 k.p.k. w zw. z art. 8 ust.2 ustawy o skardze, Sąd Apelacyjny zwolnił oskarżonego z opłaty stałej od skargi w kwocie 100 zł, albowiem skarżący wykazał, iż ze względu na sytuację majątkową i rodzinną uiszczenie wymaganej ustawowo opłaty byłoby dla niego zbyt uciążliwe.